

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Latvių tautosaka ir mitologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Vytautas Rinkevičius Kitas (-i): Agnė Navickaitė-Klišauskienė, Eglė Žilinskaitė-Šinkūnienė	VU FilF BKKI Baltistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	5 semestras (Lietuvių filologija ir latvių kalba) 7 semestras (Gretutinės latvistikos studijos) 5,7 sem. Lietuvių filologija	lietuvių ir latvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: išklausytas kursas „Šiuolaikinė latvių kalba ir kultūra 1–4“. Lietuvių filologijos studentams rekomenduojama būti išklausius Latvių k. ir kultūra vieną dalį.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra)

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šiuo dalyku siekiama ugdyti gebėjimą dirbti ir mokytis savarankiškai ir komandoje; analitinį, kritinį ir kūrybinį mąstymą; Latvijos istorijos ir tradicinės bei šiuolaikinės kultūros supratimą ir gebėjimą ją analizuoti; latvių kultūros tyrėjo kompetenciją.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės dirbti ir mokytis savarankiškai ir komandoje, taikydami žinias praktikoje; gebės atsirinkti tinkamą informaciją, ją pristatyti ir sisteminti, analizuoti studijuotą literatūrą ir šaltinius, kelti probleminius klausimus ir aktyviai diskutuoti; įgis žinių apie latvių tautosaką ir mitologiją: gebės apibrėžti ir lyginti tautosakos rūšis ir žanrus, jų formą, turinį, funkcijas, sąsajas su	įtraukiamoji paskaita, mokslo šaltinių ir straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, grupės diskusija, rašto darbo rengimas	darbas per seminarus, rašto darbas, egzaminas

švenčių ir darbų metiniu ciklu ir žmogaus gyvenimo ciklu, įvardyti mitų tipus, jų veikėjus;		
gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti latvių tautosakos ir mitologijos reiškinius platesniame latvių ir baltų kultūros kontekste, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami atitinkamus metodus;		
gebės aprašyti atliktą tyrimą pasirinkta tautosakos ar mitologijos tema ir pateikti išvadas.	mokslo šaltinių ir straipsnių analizė, informacijos sisteminimas, savarankiškas užduočių atlikimas, grupės diskusija, rašto darbo rengimas	rašto darbas

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai d.	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinė paskaita. Latvių mitologijos ir latvių tautosakos istorija, kryptys, metodologija. Šaltiniai.	2		1				3	4	Teorinės literatūros studijavimas ir aptarimas (1: 67–88; 11: 15–21, 224–227)
2. Mitas senajame pasaulyje ir dabar. Mitinė erdvė ir laikas. Sapnas ir mitas. Žmogus ir dievas mituose. Religija ir mitas. Mitų tipai.	2		1				3	8	Teorinės literatūros studijavimas ir aptarimas (7: 8–31, 417–426; 8: 499–515)
3. Dievybės samprata. Matriarchatas ir patriarchatas baltų mitologijoje. Motinų kultas latvių mitologijoje.	2		2				4	6	Teorinės literatūros studijavimas ir aptarimas (7: 21–28; 8: 30–93)
4. Dangaus dievybės ir kūnai: Dievas, Dievo sūnūs, Saulė, Saulės dukros, Auseklis, Mėnuo, Perkūnas, Ūsinis, Jānis. Žemės dievybės: Māra, Laima, Dēkla, Kārta, Velnias.	5		2				7	8	Teorinės literatūros studijavimas ir aptarimas (3: 66–76; 4: 26–28, 44–46, 50–56, 68–74, 122–127, 255–261; 5: 211–231; 7: 190–205, 259–269)
5. Pasakojamoji tautosaka. Pasakos, sakmės, pasakojimai.	5		2				7	8	Teorinės literatūros studijavimas (6: 148–155; 12: 20–65); folklorinių tekstų analizė
6. Dainuojamoji tautosaka. Liaudies dainų unikalumas, jų rinkiniai ir rinkėjai, Krišjānis Barons ir <i>Dainu skapis</i> . Dainų tipai ir dainų	12		6				18	22	Teorinės literatūros studijavimas (2: ii–xxvi; 6: 128–148; 7:

poetikos bruožai. Vokalinės muzikos apibūdinimas. Rečitatyvas ir burdonas. Vienbalsiškumas ir daugiabalsiškumas. Dainų melodika. Etnomuzika. Liaudies muzikos instrumentai. Neofolkloras.								139–180; 10: 79–96; 11: 132–138); folklorinių tekstų analizė	
7. Smulkioji tautosaka.	4		2				6	8	Teorinės literatūros studijavimas (6: 155–163; 9: 10–48); folklorinių tekstų analizė
8. Rašto darbo rengimas								8	Teorinės literatūros studijavimas, rašto darbo rengimas
9. Savarankiškas žinių sisteminimas ir ruošimasis egzaminui								10	Per seminarus atliktų užduočių ir skaitytos literatūros peržvalga, kurso kartojimas
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas per seminarus	20	kiekvieną seminarą	Už darbą per seminarus galima surinkti 2 taškus: 2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 91% praktinių užduočių). 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 71% praktinių užduočių). 0 taškų: beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71% praktinių užduočių.
Rašto darbas (rašomas lietuviškai, tačiau lietuvių ir latvių filologijos studentams rekomenduojama rašyti latvių kalba)	30	iki semestro pabaigos	Rašto darbo struktūra: 0,5 balo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, dėstymas, išvados, literatūros ir šaltinių sąrašas); Koncepcija (įvadas): 1 balas pagrįstas temos pasirinkimas, aiškiai suformuluotas tikslas ir uždaviniai; Turinys: 5 balai tema atskleista išsamiai, remiamasi naujausia literatūra, nėra dalykinių klaidų, visi teiginiai pagrįsti, iliustruoti pavyzdžiais; Išvados: 1 balas išvados pagrįstos; Minties rišlumas: 0,5 balo mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai. Kalba: 2 balai dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai

			Gautas balas dauginamas iš 0,3 ir gaunamas taškų skaičius, atitinkantis pranešimo balo santykinį svorį bendroje vertinimo strategijoje.
Egzaminas raštu	50	modulio pabaigoje	Egzaminą sudaro 2 teoriniai atvirojo tipo klausimai, formuluojami remiantis kurso programa, ir praktinė užduotis – tautosakos teksto analizė. Už puikų, išsamų, argumentuotą atsakymą į teorinį klausimą skiriama po 4,5 balo, o už nepriekaištingą analizę – 2 balai.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Ojārs Ambainis	1989	<i>Latviešu folkloristikas vēsture: Pamatvirzieni un fakti</i>		Rīga: Zinātne
2. Krišjānis Barons	1894	ievads. <i>Latvju dainas</i>	1. sējums	
3. Haralds Biezais	2008	<i>Dieva tēls latviešu tautas reliģijā</i>		Rīga
4. Haralds Biezais	1998	<i>Seno latviešu debesu dievu ģimene</i>		Rīga: Minerva
5. Haralds Biezais	1994	<i>Gaismas dievs seno latviešu reliģijā</i>		Rīga: Minerva
6. Haralds Biezais	2000	<i>Baltic religion</i>		Encyclopaedia Britannica (https://www.britannica.com/topic/Baltic-religion)
7. Alvydas Butkus	1995	<i>Latviai</i>		Kaunas: Aesti
8. Janīna Kursīte	1996	<i>Latviešu folklorā mītu spoguļi</i>		Rīga: Zinātne
9. Janīna Kursīte	1999	<i>Mītiskais folklorā, literatūrā, mākslā</i>		Rīga: Zinātne
10. Elza Kokare	1980	<i>Latviešu un lietuviešu sakāmvārdu paralēles</i>		Rīga: Zinātne
11. Valdis Muktupāvels, Boriss Avramecs	1997	<i>Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika</i>		Rīga: Musica Baltica
12. Pēteris Šmitas	2004	<i>Latvių mitologija</i>		Vilnius: Aidai
13. Pēteris Šmits	1925 [1998]	Latviešu pasakas un teikas	1. sējums	Rīga [http://valoda.ailab.lv/folkloras/pasakas/]
Papildoma literatūra				
14. Jūlijs Aldersons et al. (red.)	2005	<i>Lielā Latvijas enciklopēdija</i>		Rīga: Zvaigzne ABC
15. Martin Boiko	1994	Latvian ethnomusicology: past and present, in <i>Yearbook for Traditional Music</i>	pp. 46–65	
16. Dace Bula	2008	<i>Latvian Folksongs: Collected, Published and Studied". Singing the Nation: Herder's Legacy, Dace Bula, Sigrid Rieuwerts, eds.</i>	pp. 7–29	Trier: WVT wissenschaftlicher Verlag Trier

17. Dace Bula	2000	<i>Dziedātājtauta: Folklorā un nacionālā ideoloģija.</i>		Rīga: Zinātne
18. Marija Gimbutienė	1985	<i>Baltai priešistoriniais laikais: etnogenezė, materialinė kultūra, mitologija</i>		Vilnius: Mokslas
19. Osvalds Līdeks	1991	<i>Latviešu svētki. Latviešu svinamās dienas</i>		[Rīga:] Scientia
20. Valdis Muktupāvels	1999	<i>Latviešu mūzikas instrumentu sistematika: Promocijas darbs</i>		Rīga: Latvijas Mākslas augstskolu asociācija, http://www3.acadlib.lv/gr ey/maksla.htm
21. Edīte Olupe	1992	<i>Latviešu gadskārtu ieražas</i>		Rīga: Avots
22. Arturs Ozols	1961	<i>Latviešu tautasdziesmu valoda</i>		Rīga: Latvijas valsts izdevniecība
23. Kārlis Straubergs	1995	<i>Pār deviņi novadiņi</i>		Rīga: Zinātne
24. Daiva Vaitkevičienė	2001	<i>Ugnies metaforas: lietuvių ir latvių mitologijos studija</i>		Vilnius: LLTI
25. Vaira Viķe-Freiberga (ed.)	1989	<i>Linguistics and Poetics of Latvian Folk Songs</i>		Kingston and Montreal: McGill-Queen's University Press
26. Vaira Viķe-Freiberga	1997	<i>Trejādas saules. Kosmoloģiskā saule</i>		Rīga
27. Jēkabs Vītolīņš	1958 1968 1971 1973 1986	<i>Latviešu tautas mūzika. Darba dziesmas Kāzu dziesmas Bērnu dziesmu cikls. Bēru dziesmas Gadskārtu ieražu dziesmas Precību dziesmas</i>	5 sējumi	Rīga: Latvijas Valsts Izdevniecība (1. sējums) Rīga: Zinātne
28. Vilmos Voigt	1999	<i>Suggestions towards a Theory of Folklore</i>		Budapest: Mundus Hungarian University Press
29. Lekia mano žirgelis: latvių dainos (vertė S.Geda)	1989			Vilnius: Vyturys

Skirta LIETLAT5; Latvistika7; LIETFIL PD 5,7.